కమీషనర్ ఆఫ్ ఇన్‌కమ్ టాక్స్, జల్లన్దర్

వర్సెస్

అజంతా ఎలక్ట్రికల్స్, పంజాబ్

మే 2, 1995

[బి.పి. జీవన్ రెడ్డి మరియు జి.టి. నానావతి, న్యాయమూర్తులు.]

ఆదాయపు పన్ను చట్టం, 1961:

సెక్షన్ 139(2) - ప్రొవిసో (ఇది 01.04.1989న దాని తొలగింపుకు ముందు ఉన్నట్లే) – ఆబ్జెక్ట్ మరియు వివరణ – ఆదాయపు పన్ను రిటర్న్ – దాఖలు చేయడానికి సమయం పొడిగింపు – నిర్ణీత వ్యవధి ముగిసిన తర్వాత దాఖలు చేసిన దరఖాస్తు – అనుమతించదగినది.

ఆదాయపు పన్ను చట్టం – విధానపరమైన నిబంధనలు – వివరణ – న్యాయం చేయడం కోసం రూపొందించిన విధానం యొక్క సూత్రం వర్తించవచ్చు – సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1908.

పదాలు మరియు పదబంధాలు : 'విస్తరించు' – అర్థం – సెక్షన్ 139(2) – ప్రొవిసో – ఆదాయపు పన్ను చట్టం, 1961.

ప్రతివాదులు, భాగస్వామ్య సంస్థ మరియు దాని భాగస్వాములు, ఆదాయపు పన్ను చట్టం, సెక్షన్ 139(2)లోని 1961 ప్రకారం నోటీసు జారీ చేసిన తేదీ నుండి 30 రోజులలోపు తమ రిటర్న్‌లను దాఖలు చేయాల్సి ఉంటుంది. అయితే, వీరంతా తమ రిటర్న్‌లతో పాటు గడువు తేదీ ముగిసిన తర్వాత రిటర్న్‌ను దాఖలు చేయడానికి గడువు పొడిగింపు కోసం దరఖాస్తులను దాఖలు చేశారు. రిటర్నులు దాఖలు చేయడంలో జాప్యం జరగడంతో ఆదాయపు పన్ను అధికారి వారిపై జరిమానా విధించారు. అప్పీల్‌పై అప్పీలేట్ అసిస్టెంట్ కమీషనర్ సంస్థపై విధించిన పెనాల్టీని రద్దు చేశారు కానీ భాగస్వాములపై విధించిన పెనాల్టీని సమర్థించారు. ట్రిబ్యునల్ రెవెన్యూ అప్పీళ్లను అనుమతించి, ఆదాయపు పన్ను అధికారి జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను పునరుద్ధరించింది. హైకోర్టు అసెస్సీకి గడువు తేదీ ముగిసిన తర్వాత కూడా రిటర్న్‌ను దాఖలు చేయడానికి గడువు పొడిగింపు కోసం దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చని అనుకూలంగా సూచనను నిర్ణయించింది.

ఈ కోర్టుకు రెవెన్యూ అప్పీల్‌లో, చట్టం లేదా హైకోర్టు కింద రూపొందించిన నిబంధనలలో నిర్దిష్ట నిబంధన లేనట్లయితే, నిర్ణీత వ్యవధి ముగిసిన తర్వాత గడువు పొడిగింపు కోసం దరఖాస్తుల దాఖలు అనుమతించబడదని వాదించారు.

అప్పీళ్లను కొట్టివేస్తూ, ఈ కోర్టు

నిర్ణయించినది: 1. అనుమతించబడిన సమయం ముగిసిన తర్వాత సమయాన్ని పొడిగించడం కోసం సెక్షన్ 139(2)లోని ఆదాయపు పన్ను చట్టం, 1961 కింద మదింపుదారులు చేసిన దరఖాస్తులు నిర్వహించదగినవి మరియు అందువల్ల చెల్లుబాటు అయ్యేవి. [1092-G]

2. సెక్షన్ 139 (2)ని రూల్ 13 మరియు ఫారమ్ నెం.6 తో పాటు చదివితే, పొడిగింపు కోసం దరఖాస్తును మొదట అనుమతించిన కాలం తర్వాత లేదా మంజూరు చేసిన పొడిగింపు ఫలితంగా కూడా చేయవచ్చు అని స్పష్టమవుతుంది. ఆదాయపు పన్ను అధికారికి విచక్షణాధికారం కల్పించే సెక్షన్ 139(2) యొక్క ప్రొవిసో యొక్క ఆబ్జెక్ట్‌ను దృష్టిలో ఉంచుకుని, సకాలంలో రిటర్న్‌ను దాఖలు చేయకపోవడం వల్ల వచ్చే పరిణామాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని, అనుమతించబడిన సమయం ముగిసిన తర్వాత దరఖాస్తు చేయరాదు అనే ప్రభావానికి ఏదైనా పరిమితిని విభాగంలోకి చదవడానికి ఎటువంటి సమర్థన లేదు. సెక్షన్ ని ఇంత ఇరుకుగా అర్థం చేసుకోవడానికి సరైన కారణం లేదు. సెక్షన్ 139(2) ప్రకారం సమయం పొడిగింపు కోసం దరఖాస్తును మొదట అనుమతించిన సమయంలోగా లేదా పదాలను పొడిగించిన సమయంలోగా చేయాలని ఉద్దేశించినట్లయితే, "అది సాధ్యం కాలేదు" అనేది అస్సలు అవసరం లేదు మరియు "ఇది సాధ్యం కాదు" అనే పదాలు సరిపోతాయి. [1089-C, A]

3. వివిధ కారణాల వల్ల శాసనసభ్యులు అనుసరించాల్సిన విధానానికి సంబంధించిన విషయాలలో వివరాలతో కూడిన నిబంధనలను రూపొందించకపోవచ్చు. ఇది న్యాయస్థానం లేదా అధికారంపై విచక్షణాధికారాన్ని అందించడంతో పాటు దానిని కోర్టుకు వదిలివేయవచ్చు లేదా ఆ అధికారాన్ని తన విచక్షణతో సముచితమైనదిగా భావించి మరియు ప్రతి కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ఆ ప్రభావానికి నిర్దిష్ట నిబంధన లేనప్పుడు ఒక నిర్దిష్ట పని చేయవచ్చా లేదా అనేది ఆ నిబంధన యొక్క మరియు అది చేయలేమని భావించినట్లయితే అనుసరించే పరిణామాల వంటి ఇతర సంబంధిత అంశాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది. సమయానికి మించి చేసిన దరఖాస్తును స్వీకరించడానికి ITO కి అధికారం ఇచ్చే నిర్దిష్ట నిబంధన లేకపోవడంతో,

అనుమతించబడిన సమయం తర్వాత పొడిగింపు కోసం సెక్షన్ 139(2) ప్రకారం దరఖాస్తు చేయడానికి మదింపుదారుకి అనుమతి లేదు, మరియు అటువంటి అప్లికేషన్ ITO ద్వారా స్వీకరించబడదు అని పేర్కొనడం సరైనది కాదు. [1091-C-D]

సుందర్‌దాస్ థాకర్సే & అదర్స్ వర్సెస్ C.I.T., 137 ITR 646, ఆమోదించబడింది.

T. వెంకట కృష్ణయ్య అండ్ కంపెనీ వర్సెస్ C.I.T., ITR 297; *C.I.T వర్సెస్ S.P. విజ్ కన్స్ట్రక్షన్ కంపెనీ*, 165 I.T.R. 732 మరియు *అస్సాం ఫ్రాంటియర్ వెనీర్ అండ్ సా మిల్స్ వర్సెస్ C.I.T.,* 104 I.T.R. 479, ఆమోదించబడలేదు.

4. సెక్షన్ 139(2) లోని నిబంధనలోని 'పొడిగించు' అనే పదం దరఖాస్తు చేసే సమయంలో అనుమతించిన సమయం ముగిసి ఉండకూడదని రెవెన్యూ వాదన. సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ స్వయంగా ఆదాయపు పన్ను చట్టం కింద జరిగే చర్యలకు వర్తించదు, చట్టంలో ఉన్న విధానపరమైన నిబంధనను వివరించేటప్పుడు, ప్రొసీడింగ్స్‌లో పక్షానికి న్యాయం చేయడం కోసం రూపొందించిన ప్రక్రియ సూత్రాన్ని సహాయంగా పిలవడానికి ఎటువంటి కారణం లేదు. [1089-D-E]

మహంత్ రామ్ దాస్ వర్సెస్ గంగా దాస్, A.I.R. (1961) SC 882, ఆధారపడింది.

సివిల్ అప్పీలేట్ జ్యూరిస్డిక్షన్ : సివిల్ అప్పీల్ నం.2636/1977 మొదలైనవి.

I.T.P No.19/1976 లో పంజాబ్ & హర్యానా హైకోర్టు 27.10.1976 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి.

జె. రామమూర్తి, ఎస్. పజప్ప మరియు Ms. సుభాషిణి, అప్పీలుదారు కోసం.

కోర్టు యొక్క తీర్పు వెలువరించినవారు

నానావతి, న్యాయమూర్తి. ఈ నాలుగు అప్పీళ్లు I.T. రిఫరెన్స్ నం.17, 44 మరియు 45/1974లో పంజాబ్ మరియు హర్యానా హైకోర్టు వెలువరించిన తీర్పు నుండి ఉద్భవించాయి. ఈ అప్పీళ్లలో పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి తలెత్తే ఒక సాధారణ ప్రశ్న ఏమిటంటే, ఆదాయపు పన్ను చట్టంలోని సెక్షన్ 139 (2) కింద ఆదాయ రిటర్న్‌ను దాఖలు చేయడానికి సమయం పొడిగింపు కోసం చేసిన దరఖాస్తు, నిర్ణీత వ్యవధి ముగిసిన తర్వాత చట్టపరమైన మరియు చెల్లుబాటు అయ్యేదిగా పరిగణించబడుతుంది.

సివిల్ అప్పీల్ నెం.2636/1977లో ప్రతివాది భాగస్వామ్య సంస్థ మరియు నాటి సివిల్ అప్పీల్ నం.2499-2501/1977 లోని ప్రతివాదులు దాని భాగస్వాములు. 1966-67 మదింపు సంవత్సరానికి సంబంధించి సెక్షన్ 139(2) కింద వ్యక్తిగత నోటీసులు సంస్థకు జారీ చేయబడ్డాయి మరియు దాని ముగ్గురు భాగస్వాములు నోటీసును అందించిన తేదీ నుండి 30 రోజులలోపు వారి ఆదాయాన్ని తిరిగి ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. నోటీసు 18.05.1966న సంస్థకు అందించబడింది మరియు భాగస్వాములకు 24.06.1966న అందించబడింది. కాబట్టి, సంస్థ రిటర్న్‌ను 19.06.1966న లేదా అంతకు ముందు దాఖలు చేయాల్సి ఉంటుంది మరియు భాగస్వాములు తమ రిటర్న్‌ను 24.07.1966న లేదా అంతకు ముందు దాఖలు చేయాల్సి ఉంటుంది. వీరంతా 27.06.1967న తమ రిటర్నులను సమర్పించారు.

అసెస్‌మెంట్‌లను పూర్తి చేసే సమయంలో I.T.O. సహేతుకమైన కారణం లేకుండా రిటర్న్‌లను దాఖలు చేయడంలో జాప్యం జరిగినందున జరిమానా విధించడం కోసం సెక్షన్ 271(1)(a) కింద చర్యలు ప్రారంభించింది. ఆ ప్రొసీడింగ్స్‌లో మదింపుదారులు తాము I.T.O.కి దరఖాస్తులు చేసుకున్నట్లు చూపారు. 29.06.1966 మరియు 31.12.1966 తేదీలలో వరుసగా 31.12.1966 మరియు 31.03.1967 వరకు సమయాన్ని పొడిగించడం కోసం మరియు ఆ దరఖాస్తులు మంజూరయ్యాయని వారు సహేతుకంగా విశ్వసిస్తున్నందున వారిపై ఎలాంటి జరిమానా విధించరాదని వాదించారు ఎందుకంటే వాటిని I.T.O తిరస్కరించలేదు. I.T.O ఈ వాదనను అంగీకరించలేదు, ఎందుకంటే అతని దృష్టిలో ఆ తరపున మదింపుదారులు ఎటువంటి ప్రామాణికమైన సాక్ష్యాలను సమర్పించలేదు మరియు రిటర్న్‌ల దాఖలుకు గడువు తేదీ ముగిసేలోపు అటువంటి దరఖాస్తులు చేయవలసి ఉంటుంది. అందువలన, అతను వారిపై జరిమానా విధిస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేస్తారు. మదింపుదారులు అప్పిలేట్ అసిస్టెంట్ కమిషనర్‌కు అప్పీలు చేసుకున్నారు. 29.06.1966 మరియు 31.12.1966 తేదీలలో దరఖాస్తులు అసెస్సీలు చేసినట్టు అతను కనుగొన్నారు మరియు సంస్థ 30.06.1967 వరకు సమయం పొడిగింపు కోసం 15.05.1967 తేదీతో మరో దరఖాస్తు చేసింది. వారు తిరస్కరించబడనందున వారి దరఖాస్తు మంజూరు చేయబడిందని వారు సహేతుకంగా భావించారని, అందువల్ల రిటర్న్‌లను దాఖలు చేయడంలో జాప్యానికి సహేతుకమైన కారణం ఉంది, పొడిగింపు కోరిన చివరి తేదీ వరకు అసెస్సీల వాదనను అతను అంగీకరించారు. అందువల్ల, అతను సంస్థపై విధించిన పెనాల్టీని రద్దు చేశారు మరియు సహేతుకమైన కారణం చూపబడని కాలానికి భాగస్వాములపై విధించిన పెనాల్టీని పరిమితం చేశారు. ఆ ఉత్తర్వులపై ట్రిబ్యునల్‌లో అప్పీళ్లకు రెవెన్యూ ప్రాధాన్యం ఇచ్చింది. ఆలస్యంగా వచ్చిన

దరఖాస్తులను చట్టపరమైన మరియు చెల్లుబాటు అయ్యేవిగా పరిగణించలేమని పేర్కొంది, అప్పీళ్లను అనుమతించి, I.T.O ఆమోదించిన ఉత్తర్వులను పునరుద్ధరించింది. మదింపుదారుని ఉదాహరణగా ట్రిబ్యునల్ హైకోర్టుకు సూచనలు చేసింది. I.T రిఫరెన్స్ నం.17/1974 లో హైకోర్టు ప్రధాన తీర్పు వెలువరించింది. సెక్షన్ 139(2) లోని నిబంధన ప్రకారం పొడిగింపు కోసం దరఖాస్తును నిర్ణీత గడువులోపు దాఖలు చేయాలనే ప్రభావానికి ఎలాంటి పరిమితి లేదని హైకోర్టు పేర్కొంది, ఆ వ్యవధి ముగిసిన తర్వాత కూడా సమయం పొడిగింపు కోసం దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు. గడువు పొడిగింపు కోసం దరఖాస్తు చేయడానికి సూచించిన ఫారమ్ గడువు తేదీ ముగిసిన తర్వాత కూడా ఆ ప్రయోజనం కోసం దరఖాస్తును దాఖలు చేయవచ్చని సూచిస్తుంది. అందువల్ల, మదింపుదారులకు అనుకూలంగా ప్రశ్నను నిర్ణయించింది.

రెవెన్యూ తరపు న్యాయవాది వాదిస్తున్నది ఏమిటంటే సెక్షన్ 139(2) కి సంబంధించిన నిబంధనను హైకోర్టు సరిగ్గా అర్థం చేసుకోలేదు. ఆదాయపు పన్ను చట్టం అనేది పూర్తి కోడ్ అని మరియు చట్టంలో నిర్దిష్ట నిబంధన లేనప్పుడు సమర్పించబడింది లేదా దాని క్రింద చేసిన నియమాలు, వాస్తవానికి పేర్కొన్న వ్యవధి ముగిసిన తర్వాత గడువు పొడిగింపు కోసం దరఖాస్తు చేయడం అనుమతించబడదని భావించాలి లేదా I.T.O ద్వారా రిటర్న్ దాఖలు కోసం పొడిగించబడింది; అందువలన, మదింపుదారుడు దాఖలు చేసిన ఆలస్యమైన దరఖాస్తులు చెల్లవు.

సెక్షన్ 139 (2), ఇది 01.04.1989 నుండి తొలగించబడింది, సంబంధిత సమయంలో ఈ క్రింది విధంగా చదవబడింది:

> "(2) ఆదాయపు పన్ను అధికారి అభిప్రాయం ప్రకారం, ఎవరైనా వ్యక్తి విషయంలో, ఈ చట్టం ప్రకారం, అతని స్వంత మొత్తం ఆదాయంపైనా లేదా అంతకు ముందు సంవత్సరంలో ఏ ఇతర వ్యక్తి యొక్క మొత్తం ఆదాయంపైనా అంచనా వేయబడుతుంది, ఆదాయపు పన్ను అధికారి సంబంధిత అసెస్మెంట్ సంవత్సరం ముగిసేలోపు, అతనికి సమకూర్చవలసిందిగా అతనికి నోటీసు అందజేసారు, నోటీసు యొక్క జారీ చేసిన తేదీ నుండి ముప్పై రోజులలోపు, మునుపటి సంవత్సరంలో అతని ఆదాయం లేదా అలాంటి ఇతర వ్యక్తి యొక్క ఆదాయం, సూచించిన రూపంలో మరియు నిర్దేశించిన పద్ధతిలో ధృవీకరించబడాలి మరియు సూచించిన ఇతర వివరాలను పేర్కొనడం చేయబడాలి:

నిర్దేశించిన పద్ధతిలో చేసిన దరఖాస్తుపై, ఆదాయపు పన్ను అధికారి తన అభీష్టానుసారంతో, రిటర్న్‌ను అందించడానికి తేదీని పొడిగించవచ్చు మరియు రిటర్న్‌ను అందించడానికి తేదీ, వాస్తవానికి లేదా పొడిగింపుపై నిర్ణయించబడినప్పుడు, దాని కంటే ఎక్కువ రావచ్చు, సెప్టెంబరు 30వ తేదీ లేదా సందర్భానుసారంగా, మదింపు సంవత్సరం డిసెంబర్ 31వ తేదీ, సబ్-క్లాజ్ (iii)లో సబ్-సెక్షన్ (1) లోని ప్రొవిసో నిబంధనలు వర్తిస్తాయి."

I.T.O. అభిప్రాయం ప్రకారం, అంచనా వేయదగిన వ్యక్తి, తన ఆదాయం యొక్క రిటర్న్ మరియు అతను రిటర్న్ దాఖలు చేయాల్సిన విధానాన్ని సమర్పించమని ఆదేశించగల విధానాన్ని ఇది అందించింది. అలాంటి వ్యక్తికి నోటీసు ఇవ్వాలని కోరారు మరియు అతను నోటీసును అందించిన తేదీ నుండి ముప్పై రోజులలోపు రిటర్న్‌ను దాఖలు చేయాలి. నిర్ణీత పద్ధతిలో ఆ ప్రయోజనం కోసం దరఖాస్తు చేస్తే, అలా నిర్ణయించిన కాలాన్ని I.T.O. ద్వారా పొడిగించవచ్చు. నిబంధన I.T.O. రిటర్న్‌ను అందించడానికి తేదీని పొడిగించడానికి మరియు ఆ ప్రయోజనం కోసం I.T.O ని తరలించే విధానాన్ని నిర్దేశించింది. అటువంటి దరఖాస్తు చేసే విధానం రూల్ 13 ద్వారా సూచించబడింది. సూచించిన ఫారమ్ నెం.6 ఈ క్రింది విధంగా చదువబడుతుంది:

"ఫారమ్ నెం.6: సెక్షన్ 139(1)/(2)/(3)లోని ఆదాయపు పన్ను చట్టం, 1961 కింద-

నేను/మేము రిటర్న్ ఫైల్ చేయాలి ఆదాయంలో నా/మా ఆదాయం ...... దీనికి సంబంధించి నేను/మేము అసెస్‌మెంట్ సంవత్సరానికి మదింపు చేయగలము 1 ఏప్రిల్, 19న ప్రారంభమవుతుంది; 19 కి ముందు. క్రింద ఇవ్వబడిన కారణాల వలన, నేను/మాకు చెప్పిన తేదీ కంటే ముందే రిటర్న్‌ను ఫైల్ చేయడానికి అది సాధ్యం కాదు/సాధ్యం కాలేదు."

మేము సూచించిన ఈ ఫారమ్‌ను కూడా నిర్దేశిస్తున్నాము, ఎందుకంటే హైకోర్టు దానిని ప్రస్తావించిన తర్వాత, 'రిటర్న్ దాఖలు చేయడానికి నిర్దేశించిన వ్యవధి ముగిసిన తర్వాత కూడా గడువు పొడిగింపు కోసం దరఖాస్తు దాఖలు చేయవచ్చని సూచించిన ఫారం స్పష్టంగా చూపిస్తుంది' అని గమనించారు. *సుందర్‌దాస్ థాకర్సే & బ్రదర్స్ v. C.I.T.*, 137 ITR 646లో కలకత్తా హైకోర్టు కూడా ఇదే అభిప్రాయాన్ని తీసుకుంది.

I.T.O. తేదీని పొడిగించినప్పటికీ, నిబంధనలో పేర్కొన్న తేదీలు దాటి పోతే, నిబంధన యొక్క ఉప-నిబంధన (iii) యొక్క నిబంధన సబ్ సెక్షన్ (1)కి వర్తిస్తుంది మరియు ఆ నిబంధనలో

నిర్దేశించిన విధంగా 6 శాతం వడ్డీ చెల్లించవలసి ఉంటుంది. పన్ను చెల్లింపును తదుపరి తేదీకి వాయిదా వేయగలరనే ఆశతో రిటర్న్‌ను అందించడాన్ని వాయిదా వేయడం ద్వారా మదింపుదారు ఏ విధంగానూ లాభపడకుండా చూడడం మరియు ఆ కాలంలో ఆ మొత్తాన్ని వినియోగించుకునే ప్రయోజనం ఉంటుంది. అతను చెల్లించవలసిన పన్ను మొత్తానికి వడ్డీ చెల్లించేలా చేయబడ్డారు. అదే సమయంలో, సబ్-సెక్షన్ (8) లో I.T.O. సూచించిన సందర్భాలలో మరియు సూచించిన పరిస్థితులలో, చెల్లించవలసిన వడ్డీని తగ్గించండి లేదా మాఫీ చేయండి. అంతేకాకుండా, సెక్షన్ 139(2) ప్రకారం అనుమతించబడిన సమయానికి రిటర్న్‌ను అందించడంలో విఫలమైన వ్యక్తి సంబంధిత సమయంలో వడ్డీని చెల్లించడమే కాకుండా సెక్షన్ 271 కింద జరిమానా కూడా చెల్లించవలసి ఉంటుంది మరియు సెక్షన్ 276 కింద కనుగొనబడుతుంది.

ఈ సందర్భంలో, ఆలస్యంగా వచ్చిన దరఖాస్తు చెల్లుబాటు అయ్యేదిగా పరిగణించబడుతుందా లేదా అనే ప్రశ్నను పరిగణించాలి. పంజాబ్ మరియు హర్యానా హైకోర్టు సరిగ్గా ఎత్తి చూపింది, 256(2) కింద మరియు *సుందర్‌దాస్ ఠాకర్సే & బ్రదర్స్ (సుప్రా)*లో కలకత్తా హైకోర్టు ద్వారా ఈ కేసులను నిర్ణయించేటప్పుడు, సెక్షన్ 139(2)లో ఎటువంటి పరిమితి పదాలు లేవు, అనుమతించబడిన వ్యవధి గడువు ముగిసిన తర్వాత ఎటువంటి దరఖాస్తు దాఖలు చేయరాదు. మేము ఇంతకు ముందు చెప్పినట్లుగా, ఇది విధానపరమైన నిబంధన. ముప్పై రోజుల పరిమితి అంతిమంగా ఉండకూడదు, ఆ తేదీని పొడిగించడానికి I.T.O.కి డిస్క్రిషన్ ఇవ్వబడింది. I.T.O. సరైన కారణాల కోసం ఆ అభీష్టానుసారం ఉపయోగించమని పిలిచి ఉండవచ్చు. I.T.O యొక్క డిస్క్రిషన్ పై ఎటువంటి సంకెళ్లు వేయబడలేదు. అతను దానిని పొడిగించగల వ్యవధి యొక్క తేదీని ఎన్నిసార్లు పొడిగించవచ్చో పదేపదే దరఖాస్తులు అనుమతించబడిన సమయం లోపు చేయవచ్చని అంగీకరించబడింది, ఫారం నెం.6 లో ఆ ప్రభావానికి స్పష్టమైన సూచన ఉన్నందున, "అది సాధ్యం కాలేదు" అనే పదాలను ఉపయోగించడం ద్వారా, అనుమతించిన సమయంలోనే పదేపదే దరఖాస్తులు చేయవచ్చని అంగీకరించబడింది. సెక్షన్ 139(2) ప్రకారం గడువు పొడిగింపు కోసం దరఖాస్తును మొదట అనుమతించిన సమయంలోనే తయారు చేయాలని భావించినట్లయితే లేదా పొడిగించిన సమయంలో "**ఇది సాధ్యం కాలేదు**" అనే పదాలు అస్సలు అవసరం లేదు మరియు "**ఇది సాధ్యం కాదు**" అనే పదాలు సరిపోతాయి. నియమం ప్రభావితం చేయనప్పటికీ, చట్టంలోని సెక్షన్‌ను నియంత్రించడం లేదా కించపరచడం, దాని ప్రభావం లేనంత కాలం, ఇది చట్టంలోని సెక్షన్‌తో సమానమైన ఫోర్స్ ని కలిగి ఉన్నట్లు పరిగణించాలి. సెక్షన్ 139(2)ని రూల్ 13తో పాటు చదివితే మరియు ఫారం నెం.6 పొడిగింపు కోసం దరఖాస్తును మొదట అనుమతించిన వ్యవధి తర్వాత కూడా చేయవచ్చని స్పష్టమవుతుంది లేదా మంజూరైన పొడిగింపు ఫలితంగా గడువు ముగిసింది. I.T.O.కి

డిస్క్రిషన్ ఇచ్చే అంశాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని మరియు సకాలంలో రిటర్న్‌ను దాఖలు చేయకపోవడం వల్ల వచ్చే పరిణామాలు, అనుమతించబడిన సమయం ముగిసిన తర్వాత ఎటువంటి దరఖాస్తు చేయరాదు అనే ప్రభావానికి ఏదైనా పరిమితిని విభాగంలోకి చదవడానికి ఎటువంటి సమర్థన లేదు. సెక్షన్ ని ఇంత సంకుచితంగా అర్థం చేసుకోవడానికి మాకు సరైన కారణం కనిపించదు.

రెవెన్యూ తరపున లేవనెత్తిన వివాదాన్ని మేము అంగీకరించలేము. సెక్షన్ 139(2) కి సంబంధించిన ప్రొవిసోలో 'పొడిగించు' అనే పదం సూచిస్తుంది, దరఖాస్తు చేసే సమయంలో అనుమతించిన సమయం ముగిసి ఉండకూడదు. సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ స్వయంగా ఆదాయపు పన్ను చట్టం కింద విచారణలకు సప్లయ్ చేయనప్పటికీ, చట్టంలో ఉన్న విధానపరమైన నిబంధనను వివరించేటప్పుడు, ప్రొసీడింగ్‌లో ఒక పక్షానికి న్యాయం చేయడం కోసం ఒక ప్రొసీజర్ సూత్రం ఎందుకు అభివృద్ధి చెందింది అనే దానికి ఎటువంటి కారణం కనిపించలేదు. సెక్షన్ 148 లోని కోడ్ ఏ కాలం ఎక్కడ నిర్ణయించబడిందో అందిస్తుంది లేదా నిర్దేశించిన ఏదైనా చర్య కోసం కోర్టు మంజూరు చేసింది లేదా కోడ్ ద్వారా అనుమతించబడినది, కోర్టు తన అభీష్టానుసారం, కాలానుగుణంగా, అటువంటి వ్యవధిని మొదటగా నిర్ణయించినప్పటికీ, విస్తరించవచ్చు లేదా మంజూరు చేసిన గడువు ముగిసి ఉండవచ్చు. వివిధ పరిస్థితులను ఊహించవచ్చు అక్కడ ఒక పార్టీ ప్రొసీడింగ్‌ని పరిస్థితుల ద్వారా నిర్ణీత వ్యవధిలో అవసరమైన చర్య చేయకుండా అతని నియంత్రణకు మించి నిరోధించబడుతుంది. మదింపుదారుడు కుటుంబంలో ఆకస్మిక మరణం లేదా తీవ్రమైన స్వభావం లేదా అతని ఆకస్మిక అనారోగ్యం కారణంగా ఎందుకంటే అతను అకస్మాత్తుగా బయటి ప్రదేశానికి వెళ్ళవలసి వచ్చింది లేదా ఎందుకంటే అతను ఎంత ప్రయత్నించినా బయటి నుండి తిరిగి రాలేదు, లేదా ఇతర మంచి కారణాల వల్ల, సందర్భానుసారంగా, అతను సమయానికి రిటర్న్ ఫైల్ చేయలేకపోయానని సూచించగలడు. సెక్షన్ 148 కింద కోర్టు యొక్క అధికారంతో *మహంత్ రామ్ దాస్ v. గణ దాస్*, AIR (1961) SC 982 కేసులో ఈ కోర్టు వ్యవహరించింది:

> "విధానపరమైన ఆదేశాలు పెరింప్టరీ అయితే (షరతులతో కూడిన డిక్రీలు వేరుగా) సారాంశంలో, టెర్రొరెంలో తద్వారా వ్యాజ్యాలు వ్యాపించేవి తమను తాము క్రమంలో ఉంచుకోవచ్చు మరియు ఆలస్యాన్ని నివారించవచ్చు. అయితే, వారు నిర్ణీత సమయంలో జరిగే సంఘటనలు మరియు పరిస్థితులను గమనించకుండా కోర్టును పూర్తిగా నిరోధించరు."

సెక్షన్ 148 పొడిగింపు కోసం తగిన కారణం చూపితే వ్యాజ్యానికి తగిన న్యాయం చేసే అధికారాన్ని కలిగి ఉందని ఈ కోర్టు పేర్కొంది. మరియు చెల్లింపు కోసం సమయం పొడిగిస్తూ ఆర్డర్, నిర్ణీత సమయం ముగిసిన తర్వాత గడిచినప్పటికీ, నిర్ణయించిన సమయం గడువు ముగిసిన తేదీ నుండి పని చేయవచ్చు.

రెవెన్యూ తరపు న్యాయవాది ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు నిర్ణయాన్ని దృఢంగా ఆశ్రయించారు, *T.వెంకట కృష్ణయ్య అండ్ కంపెనీ v. C.I.T.*, **93 ITR 297**, దీనిలో సెక్షన్ 139 నోటీసు ప్రకారం అతను తన రిటర్న్‌ను దాఖలు చేయాల్సిన వ్యవధికి మించి దరఖాస్తును దాఖలు చేయడానికి మదింపుదారుకి అనుమతి లేదని నిర్ధారించబడింది మరియు సరైన పాయింట్‌పై చట్టాన్ని నిర్దేశించినట్లు అంగీకరించడానికి అర్హత ఉందని సమర్పించారు. ఆ సందర్భంలో, దాని అభిప్రాయం కోసం హైకోర్టుకు సూచించబడిన ప్రశ్నలలో ఒకటి ఏమిటంటే, ఆదాయపు పన్ను అధికారి అసెస్సీ ఆలస్యంగా చేసిన దరఖాస్తుపై ఎటువంటి ఉత్తర్వులు ఇవ్వనప్పుడు రిటర్న్ దాఖలు చేయడానికి సమయాన్ని పొడిగించినట్లు భావించాలా? హైకోర్టు పేర్కొంది:

> "సెక్షన్ 139 లోని సబ్ సెక్షన్ (2) కింద నోటీసు ప్రకారం తన రిటర్న్ దాఖలు చేయడానికి ఇచ్చిన సమయం తరువాత ఒక మదింపుదారుడు దాఖలు చేసిన దరఖాస్తుపై ఆదాయపు పన్ను అధికారి ఉత్తర్వులు జారీ చేయాల్సిన చట్టం లేదా దాని కింద రూపొందించిన నిబంధనలలో ఎటువంటి నిబంధన లేదు.... ఆదాయపు పన్ను అధికారి తన దరఖాస్తుపై ఎటువంటి ఉత్తర్వు జారీ చేయనప్పుడు, గడువు పొడిగింపు కోసం ఒక మదింపుదారు దాఖలు చేసిన దరఖాస్తు తప్పనిసరిగా దానికి అనుకూలంగా మంజూరు చేయబడిందని భావించడానికి లేదా ఊహించడానికి అవకాశం లేదని మేము జోడించవచ్చు. పన్ను విధింపు చట్టంలో అటువంటి ఊహ లేదా డీమింగ్ నిబంధనకు ఎటువంటి అవకాశం లేదు. ఆదాయ-పన్ను చట్టం అనేది ఒక స్వీయ-నియంత్రణ కోడ్. చట్టం యొక్క నిబంధనలు మరియు దాని క్రింద రూపొందించబడిన నియమాలు అటువంటి డీమింగ్ నిబంధన కోసం ప్రత్యేకంగా అందించాలి. లేకుంటే, ఆదాయపు పన్ను అధికారి తన రిటర్న్‌ను అందించాల్సిన సమయానికి మించి దాఖలు చేసిన దరఖాస్తుపై ఎలాంటి ఆర్డర్‌ను జారీ చేయనప్పుడు మదింపుదారు ఎలాంటి ప్రయోజనాన్ని క్లెయిమ్ చేయలేరు లేదా ప్రయోజనం పొందలేరు."

సమయం పొడిగింపు కోసం చేసిన దరఖాస్తును ఆదాయపు పన్ను అధికారికి సకాలంలో చేరనందున, దానిపై ఎటువంటి ఉత్తర్వులను జారీ చేయడానికి ఆయన కట్టుబడి ఉండరని హైకోర్టు

అభిప్రాయపడింది. సెక్షన్ 139 నోటీసు ప్రకారం రిటర్న్‌ను దాఖలు చేయాల్సిన వ్యవధికి మించి దరఖాస్తును దాఖలు చేయడానికి అసెస్సీకి ఇది అనుమతి లేదని కూడా గమనించారు. మదింపుదారు తన రిటర్న్‌ను దాఖలు చేయాల్సిన వ్యవధికి మించి దరఖాస్తును దాఖలు చేయడానికి అనుమతి లేదని హైకోర్టు పేర్కొనడం సరైనదని మేము భావించడం లేదు. ఆ అభిప్రాయాన్ని తీసుకునేటప్పుడు హైకోర్టుతో చర్చించిన విషయం ఏమిటంటే, చట్టంలో లేదా అటువంటి దరఖాస్తును ఫైల్ చేయడానికి మదింపుదారుని అనుమతించే నియమాలలో ఏదైనా నిర్దిష్ట నిబంధన లేకపోవడం. వివిధ కారణాల వల్ల శాసనసభ అనుసరించాల్సిన విధానానికి సంబంధించిన విషయాలలో వివరంగా నిబంధనలను రూపొందించకపోవచ్చు. ఇది న్యాయస్థానానికి డిస్క్రిషన్ అధికారాన్ని అందించడంపై ఆధారపడి ఉంటుంది లేదా అధికారం మరియు దానిని కోర్టుకు వదిలివేయండి లేదా ఆ అధికారాన్ని తన డిస్క్రిషన్‌తో సముచితంగా వినియోగించుకునే అధికారం మరియు ప్రతి కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులపై ఆధారపడి ఉంటుంది. నిర్దిష్టమైన పని చేయవచ్చా లేదా ఆ ప్రభావానికి నిర్దిష్టమైన నిబంధన లేకుంటే ఆ నిబంధన యొక్క ఆబ్జెక్ట్ పై ఆధారపడి ఉంటుంది మరియు పరిణామాలు వంటి ఇతర సంబంధిత అంశాలను చేయలేము అని పట్టుబడితే అనుసరించవచ్చు. కాలపరిమితికి మించి చేసిన దరఖాస్తును స్వీకరించడానికి ITO కు అధికారం ఇచ్చే నిర్దిష్ట నిబంధన లేకపోవడం వల్ల, అనుమతించిన సమయం ముగిసిన తర్వాత పొడిగింపు కోసం సెక్షన్ 139 (2) కింద దరఖాస్తు చేయడానికి మదింపుదారుకి అనుమతి లేదని, అటువంటి దరఖాస్తును ITO ఆమోదించలేదని పేర్కొనడం సరికాదు. అనుమతించిన సమయం ముగిసిన తర్వాత కూడా దరఖాస్తు చేసుకోగలిగితే దానిని మంజూరు చేయడం లేదా తిరస్కరించడం అనేది I.T.O యొక్క డ్యూటీ అవుతుంది. ఒకసారి మదింపుదారు తన డిస్క్రిషన్ ను ఉపయోగించమని ITOని పిలిచారు ఆ అభ్యర్థనను విస్మరించడానికి మరియు దానిపై ఎటువంటి ఉత్తర్వులు జారీ చేయకూడదని అతనికి అనుమతి లేదు. మా అభిప్రాయం ప్రకారం, ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు సెక్షన్ 139(2)కి సంబంధించిన నిబంధనను సరిగ్గా అర్థం చేసుకోలేదు.

పాట్నా హైకోర్టులో *C.I.T. v. S.P. Viz కన్‌స్ట్రక్షన్ కంపెనీ*, 165 ITR 732 కూడా ఉంది, సెక్షన్ 139 సందర్భంలో, "రిటర్న్ దాఖలు చేయడానికి గడువు తేదీ తర్వాత దాఖలు చేసిన ఏదైనా దరఖాస్తు దాని సాన్క్టిటీ ను కోల్పోతుంది" అని పేర్కొన్నారు. మదింపుదారు అనుమతించిన సమయం ముగిసిన తర్వాత గడువు పొడిగింపు కోసం పన్ను చెల్లింపుదారు దరఖాస్తు చేస్తే, ఆదాయపు చట్టం లేదా దాని కింద చేసిన నిబంధనల ప్రకారం ఆదాయపు పన్ను అధికారి దానిపై ఏదైనా ఉత్తర్వు జారీ చేయడానికి కట్టుబడి ఉండరు. *టి. వెంకట కృష్ణయ్య అండ్ కంపెనీ (పైన పేర్కొన్న)* కేసులో

ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు నిర్ణయాన్ని పాట్నా హైకోర్టు మాత్రమే అనుసరించింది. *అస్సాం ఫ్రాంటియర్ వెనీర్ అండ్ సా మిల్స్ v. C.I.T.లో*, **104 I.T.R. 479**, రెవెన్యూ తరపు న్యాయవాది మా దృష్టిని ఆకర్షించారు, గౌహతి హైకోర్టు ఇలా పేర్కొంది. " ఫారమ్ నెం.6, రూల్ 13 ప్రకారం ఆదాయపు పన్ను నియమాలు, 1962, రిటర్న్‌ను దాఖలు చేయడానికి గడువు తేదీ తర్వాత చాలా కాలం తర్వాత అంగీకరించబడినప్పటికీ, ఆలస్యానికి గల కారణాలను వివరిస్తూ, ప్రాథమికంగా చెల్లుబాటు అయ్యే ఆధారాలు ఉంటే తప్ప ఆదాయపన్ను అధికారి ఒక మదింపుదారుడు దాఖలు చేసిన సమయం పొడిగింపు కోసం దరఖాస్తును పరిగణనలోకి తీసుకోవలసిన బాధ్యత లేదు." టి. వెంకట కృష్ణయ్య అండ్ కో (పైన పేర్కొన్న) లో ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు నిర్ణయాన్ని ప్రస్తావించిన గౌహతి హైకోర్టు, మదింపుదారుల ఆలస్య దరఖాస్తుపై ఎటువంటి ఆదేశాలు జారీ చేయనప్పుడు, ముఖ్యంగా "అతను రిటర్న్ గడువు తేదీ ముగిసేలోపు సమయం పొడిగింపు కోసం తన దరఖాస్తును దాఖలు చేయడం మదింపుదారుల కర్తవ్యం" అని పేర్కొన్నప్పుడు, ఆదాయపు పన్ను అధికారి రిటర్న్ దాఖలు చేయడానికి పొడిగింపు సమయాన్ని మంజూరు చేసినట్లు పరిగణించాలా అనే ప్రశ్నకు సమాధానమిస్తూ అందులో చేసిన పరిశీలనతో సాధారణంగా ఏకీభవిస్తుందని గమనించింది. అలా చెప్పడంతో గౌహతి హైకోర్టు ఆ విషయాన్ని గమనించింది “మరోవైపు, ఈ నిబంధన ప్రకారం, ఆలస్యంగా వచ్చిన దరఖాస్తుపై సమయం పొడిగింపును మంజూరు చేయడానికి తన విచక్షణాధికారాన్ని వినియోగించుకోవడానికి, ఇది అసెస్‌మెంట్ ఆర్డర్‌కు ముందు ఫైల్ చేయబడితే ఆదాయపు పన్ను అధికారికి ఎలాంటి అధికారం ఉండదు అని కూడా మేము చెప్పలేము." ఆ నిర్ణయాన్ని నిశితంగా చదివితే అది ఇప్పుడు రెవెన్యూ తరపు న్యాయవాది మన ముందు లేవనెత్తిన వివాదానికి మద్దతు ఇవ్వదని స్పష్టమవుతుంది. ఇది నిజంగా కలిగి ఉన్న విషయం ఏమిటంటే, పొడిగింపు కోసం దరఖాస్తును పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి ఆదాయపు పన్ను అధికారికి నిబంధన విధించలేదు, అయినప్పటికీ, ఆలస్యంగా ఇది చేయబడి ఉండవచ్చు మరియు , రిటర్న్‌ను సమర్పించాల్సిన గడువు తేదీ చాలా కాలం తర్వాత కూడా దానిపై ఒక ఉత్తర్వు జారీ చేసి ఉండవచ్చు.

ఈ కేసులలో పంజాబ్ మరియు హర్యానా హైకోర్టు తీసుకున్న దృక్పథం మరియు సుందర్దాస్ థాకర్సే & బ్రదర్స్ వర్సెస్ CIT, 137 ITR 646 లో కలకత్తా హైకోర్టు తీసుకున్న దృక్పథం సరైనదని మరియు టి వెంకట కృష్ణయ్య మరియు కో వర్సెస్ CIT, 93 ITR 297, అస్సాంలోని గౌహతి హైకోర్టు ఫ్రాంటియర్ వెనీర్ మరియు సా మిల్స్ వర్సెస్ CIT మరియు పాట్నా హైకోర్టు C.I.T. వర్సెస్ S.P. విజ్ కన్స్ట్రక్షన్ కంపెనీ, 165 ITR 732 లో తీసుకున్న విరుద్ధమైన దృక్పథం సరైనది కాదని మేము భావిస్తున్నాము. గడువు పొడిగింపు కోసం సెక్షన్ 139(2) కింద మదింపుదారులు చేసిన

దరఖాస్తులు అనుమతించబడిన సమయం ముగిసిన తర్వాత నిర్వహించదగినవి మరియు అందువల్ల చెల్లుబాటు అయ్యేవి. అందువల్ల, మేము అప్పీల్‌లను తోసిపుచ్చాము, కానీ ఖర్చులకు సంబంధించి ఎటువంటి ఆర్డర్ లేదు.

అప్పీల్ కొట్టివేయబడింది.